

מסורת הש"ס

- (א) [לקמן כט: ז. נח.];
- (ב) [לקמן יט: א. א] לקמן כב:
- (ג) כ. ערות פ"ה מ"ה;
- (ד) [לקמן כה: א.] [על ח:];
- לקמן כד. כ. כה. (ו) לקמן
- עט: קט"ו (ז) כ"ה בדפוס;
- (ח) רש"ל מ"ח.

גליון הש"ס

גמ' א"ל אב"י לרב יוסף
הא דר"י דשמואל היא.
עירובין דף ז ע"א ד' פה.
ע"א כמות ד' י ע"ב:

הגהות הב"ח

(א) גמ' א"ר מאיר קמית
לא ה"י קאמינא ר' מאיר
ו'ו' רובן גמולא:
(ב) רש"י ד"ה עשה ו'ו'
מתני' היא. "ז"ב דף ז
ע"א: (א) ד"ה ר' מאיר
ו'ו' בפירוקן דף יט ע"א
דלמא מנא טומיה דרב
פסא ומימי: (ד) תוס'
ד"ה וה"י ו'ו' ומת נכרות
חוללת: (ה) ד"ה משום ו'ו'
בטיל מות יבמין יא מת
איך דדרש כ"ל להגיה:

מוסף רש"י

מאמר קונה קנין גמור.
לעשות ארוסה גמורה
(לקמן נח: ושניה. אשמו
של שני (לקמן טו:). הרי
אלו חולצות ולא
מתייבמות. מפרש טעמא
בגמרא משום זיקה, דכיון
דמרווייהו זיקתן להאי
ולסאי, קמא דמיכס פגע
באחות זיקתו דהוי
כאשמו (לקמן כו:). מתני'
בתי משני אחין נפלו
(לקמן כו:). ר"ג אומר.
אין זיקתה אפסרת את זו,
דל"ג סובר אין זיקה
לומר לא אלימא זיקה
הלך אתם מראנה
מראנה. ותמיכה גדולה,
ואם לאו תמתין קטנה
אלו, עד שתגדיל. ויהיו
נשואים גמורין. ותצא
הלזו משום אחות
אשה. אלא מיתוך לגדולה
לא. דפסל את הקטנה עליו
משום אחות מלטה (לקמן
סס).

ביצד פרק שני יבמות

יח.

עין משפט
גר מצוה

ד א טוש"ע א"ע סימן
קעג סוף יב:

תוספות ישנים

ל"בא מסייע ליה יבמתו
שמתה כ"י אע"ג דלפניו
מנאי ביה מ"מ מימי שפיר
דהלכה ק משום דהוי
מחלוקת ואח"כ פסא ח"י
מימי מהכא דלפניו לאמר
ובתה לא פקעה ליה זיקה
דכ"ה לא איירי מתאי כלל:
ואי אמרת יש זיקה הוה
זרת אשת אחיו שלל היה
בעלזמו בויקה. וא"ת ומאי
קא מימי הלא דעי' דאכ"ה
מנאי דסביר אין זיקה. וי"ל
דהכי פריך אכ"ה דלפני
למי' יש זיקה לאמר מתה
פקעה לה זיקה שפיר
דלמאי דך אפי' למ"ד יש
זיקה. אלא כיון דאמרת
דמתה לא פקעה לה זיקה
ואין לנו לחלק בין מתה היא
למת הוא הוה שזיקה
מוקף כ"כ דמתה לא
פקעה לה: לאפוקי מב"ש.
וא"ת למה לי הא דיעוין
בד"ש בתקום ב"ה אינה
משנה וי"ל דאסתריך
לאפוקי משום דאכ"ה סביר
כאחיה ברימא (לקמן נא):
וא"ת לקמן נמי אמרין
לאפוקי מב"ש וי"ל דלא לוי
הכא מבטלה טעמא דעדי
בה מאמר ולא הוה אמנה
ה"ה דלע"ג דלא עבד בה
מאמר: אדמייבם חד מיית
איך וקא מבטלה מות
ביתן. וא"ת ולחלק ברישא
והדר לייבם דאי לא מיית
איך לייבם דאי מיית לחלוץ
האי וי"ל דגורין דלמא
מייבם ברישא:

והאי דקתני מאמר לאפוקי מב"ש. תימה דמה לרין למיתני בשני
מקומות לאפוקי מב"ש דלקמן צ"ב ד' אחין (דף ז.) גזי ג'
אחים שנים מהן נשואים שתי אחיות כו' קתני נמי עשה בה מאמר
ומת (י) חוללת ולא מתייבמת וקאמר רב אשי בגמ' דה"ה אע"ג דלא
עשה בה מאמר דיש זיקה והא

דקתני מאמר לאפוקי מב"ש וי"ל
דאי לאו משנה יתירה הוה דייקתן
מתני' כפשטה דמשמע דוקא עשה
בה מאמר ורב דלמא אין זיקה סבר
דמסבירא ה"א ח"י דיש זיקה ואי לאו
משנה יתירה הוה אמר' דנקט עשה
בה מאמר לאפוקי מב"ש:

הא מני ר"מ. דקתני צסיפא דברי
ר"מ לעיל דפרין ממתני' ה"מ
לשניי נמי הא מני רבי מאיר
אלא דניחא ליה לתרוצי סתמא
דמתני' כוותיה:

הני מתרי בתי קאתיין. הלשון
מגומגם דמשמע דלפסח
להס להיות מזית אחד ולא ה"ל
למימר טפי אלא ואי אין זיקה האי
לייבם חדא כו':

משום דקסבר אסור לבטל
מצות יבמין. הא דלא
כר"ע דלרבי עקיבא כי חלק נמי
בטיל מצות יבמין (ס) (מ) (מדאידך)
דדריש בפרק החולץ (לקמן מד. ושם)
בית חלוץ הכתוב קראו ביתו
ומדאורייתא אחות חלוצה הויה
כאחות אשה:

דלמא אדמייבם חד מיית איך
כו'. וא"ת הא רבנן
למיתה לא חשו דלית להו שמתקנין לו
אשה אחרת שמא תמות אשתו (יומא)
ג. ור"מ גופיה לא חייש לשמא יבקע
הגוד ולא לשמא ימות בפרק כל הטע
(גיטין דף קכ. ושם) וי"ל דלא לתר דוקא
לא חייש אלא הכא פעמים שמאחר
זמן גדול מלחלוץ ומלייבם אחר חצרו
ובזמן מרובה חיישין שמא ימות לכ"ע
ואע"ג דלרבי מדמה שמא מת לשמא
ימות ולשמא מת לא חייש ר"מ אפי'
לזמן מרובה דתנן (שם) בת ישראל
הנשואה לכהן והלך בעלה למדינת
הים אוכלת בתרומה בחזקת שהוא
קיים ושמתין אחיא כלזיי דמשמע
דקבלה מיניה אפי' לא מדמי להו
לגמרי אלא שמא ימות לאלתר לשמא
מת לזמן מרובה דעד דלא לגמרי
מדמי דהא לרי' יהודה דחייש לשמא
ימות לאלתר אי הוה חייש נמי
לשמא מת לאלתר אי"כ אשם כהן
שיצא בעלה מפתח ביתו לא תאכל
בתרומה אלא כשרואה בעלה בפניה
חי וא"ת וליחלוץ חד והדר לייבם איך

באחוסה אין. דלפי' כנוסה שמתה מותר באחוסה: עשה בה מאמר.
מתני' היא (ב) מהלך חללה. נכרית: יבומי לא מייבמה. דהויה זרת
ערוה בזיקה שכשנפלה לפני אחיו קודם מותו וזוקקה לו נעשית זרה
לאשתו בזיקה והויה השתא הך נכרית לגביה זרת ערוה בשביל זיקה
שהיתה לאחין זה: מדצ"ש. צ"ב ד'

אחין (לקמן ד' כט.) צ"ש אומרים אשתו
עמו והלו תאלא משום אחות אשה כו':
קנין גמור. ומיהו זרת ערוה ומיפטור
חף מן החליצה קמ"ל: עד שגודלו לו
אח ומת. אומו שני ולו אשה אחרת
ונפלו שמייהן לפני הגודל: בזיקה.
שמזקה לשני לפני מותו ונעשית זרה
לאשתו: ר"מ היא. ר"מ קאמר לה

להך ברייתא צפיריקין (א) דלמא תניא
כוותיה דרב אלא ומייתי לה להך
מתניתא וקתני סיפא דברי ר"מ:
ומהו הנשואין שפי האחיות. ונפלו
שתייהן יחד לפני האחין: ולא
מתייבמות. משום דמרווייהו זיקתי
ליה להאי ומרווייהו זיקתי ליה להאי
ואי נסיב חד חדא (ק) פגע באחות
זקוקתו: מסרי צפי. משני אחין
נפלו: לעולם אין זיקה. והא דקאמר
לא מתייבמות משום דאסור לבטל
מצות יבמין ואי אמרת לייבם האי חדא
דלמא מיית איך אח ולא מייבם
לאיך ונפקא מהאי משום אחות אשה
מחליצה ומייבום הלכך אמרין ליה
לקמא חלוץ דאי נמי מיית איך דהדר
האי חלוץ וחלוץ לה ומדינא לבתר
חליצה דקמא מני איך לייבומי דהשתא
מיקיימא מצות יבמין צפיריקין
אלא גזירה דלמא אחי לייבומי
צרישא: ואי אין זיקה. דלית ליה
איסור זיקה מיבעטל מצות יבמין ולא
איכנס לן דמאן דלית ליה איסור זיקה
לא חייש נמי לבטול מצות יבמין: דהא
ר"ג דשמעיון ליה אין זיקה. צ"ב ר"ג
(לקמן דף נב.) שמעיון ליה נמי דלמא
מותר לבטל מצות יבמין בפרק צ"ש
דקסבר (י) אסור לבטל מצות יבמין דדלמא
אדמייבם חד מיית איך וקא במלת מצות
יבמין ואי אין זיקה תיבטל דהא ר"ג אמר אין
זיקה ומותר לבטל מצות יבמין דתנן (ו) ר"ג
אומר אם מאנה מאנה ואם לא מאנה
תמתין עד שתגדיל ותצא הלזו משום אחות
אשה אמר ליה דרבן גמליאל אדרבי מאיר
קרביית לא הכי (ו) קאמרינן ר"מ חייש אפי'
לספיקא ר"ג אפילו לודאי לא חייש דלמא
מאן דלא חייש אפי' לודאי לא חייש ומאן
דחייש אפי' לספיקא חייש א"ל אב"י לרב
יוסף הא דרב יהודה דשמואל היא דתנן
שומרת

דמו ליכא למיחש לבטול מצות יבמין וי"ל דגורין דלמא אחי לייבם
צרישא וריצ"ן פי' משום דבשעת נפילה לא חזו מרווייהו כל זמן
שלא חלץ לאחת וקשיא לפירושו דלוחה שנפלה תחילה תשתרי כי
חלץ לשניה דהוה לה יבמה שהותרה ונאסרה דתחזור להמירה
הראשון: מ"אננה מ"אננה ואם לאו תמתין עד שתגדיל.
ופי' בקונטרס תמתין גדולה עד שתגדיל הקטנה ואין הלשון
משמע כן דלא הוה ליה למימר הלזו אלא ותאלא משום אחות
אשה הואיל דתמתין נמי אגדולה קאי אלא נראה דתמתין:
שומרת

סבר אין זיקה לימא נמי מותר לבטל מצות יבמין: רבן גמליאל
אדר"מ קמית. נהי נמי בזיקה סבירא להו כי הדדי צביטול יבמין
פליגי: אפילו לספיקא. כי הויה דלעיל אדמייבם חד מיית איך ורבן
גמליאל אפי' היכא דודאי בטלה כגון הכא דתמתין עד שתגדיל לא
חייש: הא דרב יהודה. דלמא לעיל אסור באמה דיש זיקה: דשמואל
היא. משמיה דשמואל רביה שמיע ליה ולא מרב דהוה נמי רביה:
שומרת

הקטנה מלבעול עד שתגדיל אכל בקטנות אסור לבעול אע"ג דסבר אין זיקה דמכוער הדבר כיון דבהאי ביאה לא מיפטרה גדולה:

שומרת